

“ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှု ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ” တွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

ရုံးအမှတ် (၄)၊ နေပြည်တော်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၁)ရက်

- ဒီအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲဟာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့အတွက် အချိန်တိုအတွင်း ရလဒ်ကောင်းများ ထွက်ပေါ်လာစေဖို့ အသေအချာလေးနက်စွာ ဆွေးနွေးကြစေလိုပါတယ်။
- နိုင်ငံလူဦးရေရဲ့ (၂၀%)ခန့်ရှိပြီး လူဦးရေအားဖြင့် (၉)သန်းကျော်ရှိသော ကျောင်းသားလူငယ် များရဲ့ ကျန်းမာရေးအသိပညာမြင့်မားတဲ့ နေထိုင်မှုပုံစံဖြင့် နေထိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအဆင့် မြင့်မားလာခြင်းဖြင့် ပြည်သူလူထုရဲ့ ကျန်းမာရေးအဆင့်မြင့်မား ကောင်းမွန်လာနိုင်မှာဖြစ်လို့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့ ကျန်းမာရေးဟာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်သူများရဲ့ လက်တစ်ကမ်း မှာရှိနေပါတယ်။
- ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနရှိ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမများ နဲ့ကျောင်းသားများရဲ့ ပူးပေါင်းစွမ်းဆောင်မှုနဲ့ အောင်မြင်နိုင်ပါတယ်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လမှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ "ကျန်းမာရေးအဆင့်မြင့်ကျောင်းများ အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရေး အမျိုးသားအဆင့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ"မှာ လမ်းညွှန်ခဲ့တဲ့ အချက်(၇)ချက်နှင့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေတဲ့ ကျောင်း ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းစဉ် (၉)ရပ်တို့ကို ချိန်ထိုးသုံးသပ် ဆောင်ရွက်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ လူနာများဘေးကင်းလုံခြုံရေး (Patient Safety)၊ ကျန်းမာရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ် ပိုမိုအားကောင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာမြှင့်တင် ရေးတို့ကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နေသလို ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဒီနှစ်မှာ ဆက်လက်ဦးစားပေးပြီး ဆက်တိုက်ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့နဲ့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မယ့် (၂၀၂၀/ ၂၀၂၁) ရန်ပုံငွေမှာ စီမံချက်များထည့်သွင်းလျာထားရေးဆွဲကာ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေမှ ပံ့ပိုးပေး မှာဖြစ်ပါတယ်။
- တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ ကျောင်းကျန်းမာရေးအဖွဲ့ပေါင်း (၈၀)ရှိပြီး ဝန်ထမ်းအင်အား အပြည့်မရှိတဲ့ မြို့နယ်များမှာ ဆရာဝန်များသာမက သွားနှင့်ခံတွင်းဆရာဝန်များ၊ မြို့နယ်ကျန်းမာရေးမှူးများ ကိုပါ လိုအပ်သလို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းသွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ဒီအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှာ အားသာချက်များနဲ့ နည်းပညာဆိုင်ရာ/စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ/ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများကိုပါ အသေးစိတ်သုံးသပ်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မယ့် လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို (၁)နှစ်စာရေးဆွဲပြီး ဦးစားပေးအစီအစဉ်အလိုက် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ/မြို့နယ်များရဲ့ မတူညီခြားနားမှုများအရ ဆောင်ရွက်သွားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဆောင်ရွက်မယ့်လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများဟာလည်း လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး အကျိုးရှိထိရောက်တဲ့ လုပ်ငန်းများဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမယ့်လုပ်ငန်းများ ချမှတ်ပြီးတဲ့အခါ ဘယ်သူက ဘယ်လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မယ်ဆိုတဲ့ အလုပ်တာဝန်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်။
- ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများရဲ့ အဓိကဆောင်ရွက်သူများဟာ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမများ၊ မိဘဆရာအသင်းများ၊ ကျောင်းသားများဖြစ်တဲ့အတွက် တာဝန်သိစိတ်(Sense of Ownership) ရှိဖို့ အဓိကကျပါတယ်။
- ကျောင်းများမှာ ကျန်းမာရေးပညာပေးဟောပြောရာမှာလည်း ကျောင်းသားကြီးများကို သူတို့နားလည်မှတ်သားထားသမျှ ဦးစွာပြောခိုင်းပြီးမှ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများရဲ့ လိုအပ်တာတွေကို ထပ်ဖြည့်ခြင်းမျိုး လုပ်ဆောင်စေလိုပါတယ်။ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမေးမြန်းတဲ့ နည်းလမ်း သုံးရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအနေနဲ့ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများ၊ ကျောင်းအုပ်များ၊ မိဘများနေရာမှစဉ်းစားပြီး လုပ်ဆောင်စေချင်တာတွေကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။
- ဘယ်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်တာဖြစ်ပါစေ၊ သုတေသနမပါလျှင် မတိုးတက်နိုင်လို့ အသုံးပြုသုတေသနများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ(ဗဟို)အနေနဲ့ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များရှိ ကျောင်းကျန်းမာရေးအဖွဲ့များ၊ ကျောင်းများတွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ သုတေသနစီမံချက်အဆိုပြုလွှာနမူနာပုံစံများ ရေးဆွဲပေးဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဆောင်ရွက်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို အောင်မြင်မှုရှိ/မရှိ သုံးသပ်ဖို့အတွက် ရိုးရှင်းတဲ့ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုပုံစံစနစ်ကို checklist များ အသုံးပြုလုပ်ဆောင်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ကျောင်းကျန်းမာရေး(ဗဟို)အနေနဲ့ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အလိုက် တွေ့ရှိချက်တွေကို ပြန်လည် အသိပေး ဆွေးနွေးကြရာမှာဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဦးတည်ရာအုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း (Focus Group Discussion) ကို ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများ၊ မိဘဆရာအသင်းဝင်များ၊ ကျောင်းကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများစတဲ့ သီးသန့်အုပ်စုများဖွဲ့ပြီး ဆောင်ရွက်ဆွေးနွေးစေကာ အရည်အသွေး ပြည့်ဝတဲ့ သုတေသနနည်းလမ်းဖြင့် သိလိုတဲ့ လိုအပ်ချက်၊ အားနည်းချက်များ ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- အရင်ကဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့လုပ်ငန်းတွေကို သုံးသပ်တဲ့နေရာမှာ အနုတ်လက္ခဏာ သဘောဆောင်တဲ့ရှုထောင့်နဲ့ ကြည့်မြင်ဖို့လိုပြီး ဘယ်လုပ်ငန်းတွေ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မှာကို စဉ်းစားရာတွင် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်တဲ့ အပြုသဘောနဲ့ စဉ်းစားဆောင်ရွက်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ပြီးပြည့်စုံတဲ့ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများအတွက် (၅)နှစ်တာမဟာဗျူဟာစီမံကိန်း (၂၀၁၇-၂၀၂၂) ကို ချမှတ်ရေးဆွဲထားခဲ့ရာ အဲဒီစီမံကိန်းအရ မဟာဗျူဟာများသုံးပြီး ဘယ်လောက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို ဒီအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှာ အဓိကသုံးသပ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။
- ဒီအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှာ တင်ပြချက်များထက် ဆွေးနွေးဖို့အချိန်ပိုပေးပြီး အထူးသဖြင့် လက်တွေ့ မြေပြင်မှာ ဆောင်ရွက်နေတဲ့ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များမှဝန်ထမ်းများကို ပိုမိုဆွေးနွေးခွင့် ပေးဖို့ဖြစ်ပါတယ်။
- ဆွေးနွေးချက်များအရလိုအပ်လျှင် ကျောင်းကျန်းမာရေးစီမံချက်ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ၊ လမ်းကြောင်း ကို သတ္တိရှိရှိပြောင်းရမှာဖြစ်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ပံ့ပိုးပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲဟာ ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသူများအချင်းချင်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာတွေ့ဆုံကာ ရလဒ်များထွက်ပေါ်လာစေပြီး ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်တွေကိုဦးတည်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအတွက် အလွန်အရေးကြီးတဲ့ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပါတယ်လို့ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

ဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် ဒုတိယပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှူးများ၊
- လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊
- ကျောင်းကျန်းမာရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဆရာဝန်များ၊
- ခရိုင်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဆရာဝန်များ၊
- မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိများ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)